

Right Question
Institute

A Catalyst for Microdemocracy

Soru Oluşturma Tekniğinin (SOT) Adımları

Soru Oluşturma Tekniği (SOT-QFT) belgelerinin
Türkçe diline çevirisi
Beyaz Nokta Gelişim Vakfı tarafından yapılmıştır.
www.beyaznokta.org.tr
2021

Soru Oluşturma Tekniği (SOT), sorularını nasıl kullanacakları konusunda öğrencilerin soruyu üretme, geliştirme ve soru ile ilgili bir strateji oluşturmalarına yardımcı olmak için tasarlanmış özenle hazırlanmış, basit ve adım adım ilerleyen bir süreçtir. SOT, öğrencilerin tek bir süreçte üç düşünme yeteneği üzerine uygulamada bulunmalarına olanak tanır: ıraksak (farklı), yakınsak ve üstbilişsel düşünme. SOT, öğrencilerin eğitime yönelik daha meraklı ve ilgili öğrenciler olmalarına yardımcı olur; [öğrenciler soru sorduğunda, bu daha derin öğrenmeye giden bir kısayoldur](#), yolun uzatılması değildir.

SOT yöntemini kullanımınıza rehberlik etmesi için geriye dönük planlamayı kullanın. Ders Planı Çalışma Kitabı, öğretim hedeflerinizi belirlemenize, öğrencilerin sorularının nasıl kullanabileceğiniz üzerine düşünmenize, bir Soru Odağı (QFocus) tasarlamaya, önceliklendirme talimatları geliştirmenize ve derin düşünme (refleksiyon) soruları oluşturmaya yardımcı olabilir.

Genel İpuçları

- Öğretmenin rolü, öğrencilerin SOT'nin farklı adımlarında olabildiğince basit bir şekilde ilerlemelerini sağlamak için fırsat yaratmaktır.
- Grup çalışmasını izleyin ve gerektiğinde açıklayıcı talimatlar verin. Süreç boyunca grup çalışmasını ve etkileşimleri gözlemlemek için sınıf içerisinde dolaşın. Sordukları soru çeşitlerini dinleyin. Elinizden geldiğince tartışmalarına dahil olmayın. Öğrenciler soru üretme sürecindeyken herhangi bir soruyu yanıtlamaktan kaçının.
- Tüm öğrencilerin katkılarını eşit bir şekilde onaylayın. Tüm katkılar için aynı kelimeleri kullanın. Örneğin: "teşekkür ederim" katkılara tarafsız bir şekilde karşılık veren bir ifadedir. Farklı öğrencilerin katkılarını onaylamak için farklı kelimeler kullanmak (örneğin, iyi, harika, mükemmel soru) öğrenci davranışını etkileyebilir.
- Öğrencilerin sorması gereken sorulara örnekler vermektan kaçının. Bunu yaparsanız, soruların yönünü belirlemiş olur ve öğrencilerin bağımsız düşüncelerini engellersiniz.
- Grupların kendi hızlarında çalışmasına izin verin. Bazı grupların diğerlerinden daha fazla soru üretmesi bir sorun teşkil etmeyecektir. Bir grup takılmış görünüyorsa, onları Soru Odağı (QFocus) ile yönlendirin. Örneğin, "Soru odağımıza bakın ve onun hakkında bilmek istediğiniz herhangi bir şey olup olmadığını düşünün ve bir soru sorun." Soru üretmenin değeri, üretilen soru sayısında değil, düşünme sürecindedir.

Kaynak: The Right Question institute www.rightquestion.org

© 2020 Right Question Institute

Bu kaynak, aşağıdaki referansı içerdiği sürece, ticari olmayan amaçlarla çoğaltılabilir veya uyarlanabilir:

“**Source: The Right Question Institute – www.rightquestion.org** Soru Oluşturma Tekniği (SOT), The Right Question Institute tarafından bulunmuştur. Daha fazla bilgi ve ücretsiz kaynaklar için rightquestion.org adresini ziyaret edin.”

Adımlar	Video
<p>Bir Soru Odağı (QFocus) Tasarlayın</p> <p>QFocus, öğrenci sorularına hızlı bir başlangıç yapmaya yönelik bir uyarıcıdır; öğrencilerin sorularını oluşturmaları için odak noktasıdır. QFocus bir söz, ifade, görsel, işitsel destek, matematik problemi veya denklem olabilir. Qfocus’un içerikle veya amaçlanan öğrenme çıktılarıyla ilgili olması gerekir, bir soru olmadığı sürece herhangi bir şey olabilir. İyi bir QFocus basit, net olmalı ve farklı düşünmeyi teşvik etmelidir.</p>	
<p>Kuralları Tanıtın</p> <p>Öğrencilere soru üretmeye yönelik dört temel kuralı tanıtın:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mümkün olduğu kadar çok soru sorun.• Tartışmak, yargılamak veya soruları cevaplamak için durmayın.• Her soruyu tam olarak belirtildiği gibi yazın.• Herhangi bir ifadeyi soruya dönüştürün. <p>Tekniği her kullandığınızda öğrencilere kuralları takip etmelerini hatırlatın.</p> <p>Öğrencilere kurallar hakkında düşünceleri için talimat verin ve aşağıdakilerden birini tartışmalarına izin verin:</p> <ul style="list-style-type: none">• Soru üretmeye yönelik kurallara uyma konusunda neler zorluk yaratabilir?• Uyulması en zor olan kural hangisi olabilir? <p>Kuralların zorluklarını veya değerini adlandırmaktan veya öğrencilere söylemekten veya kaçınmın.</p>	<p>4. Sınıf Matematik 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Lise Doğa Bilimleri</p>
<p>Soru Odağını Tanıtın ve Sorular Üretin</p> <p>QFocus'u herhangi bir ek bilgi olmadan ve açıklamayı minimumda tutarak sunun.</p> <p>Kurallara uyararak, öğrenciler sorularının odak noktası olarak QFocus'u kullanarak bir soru listesi hazırlarlar. Öğrenciler her soruyu numaralandırır. Bu adım öğrencilerin farklı düşüncelerine yardımcı olur.</p>	<p>Soru Odağını (QFocus) Tanıtın</p> <p>4. Sınıf Matematik 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Lise Doğa Bilimleri Lise Beşeri Bilimler</p> <p>Soruları Üretin</p> <p>4. Sınıf Matematik 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Lise Doğa Bilimleri Lise Beşeri Bilimler</p>

Kaynak: The Right Question institute www.rightquestion.org

<p>Soruları Deęiřtirin Öğrenciler ürettikleri sorularla çalışırlar. Bu adım, öğrencilerin sorularıyla üst düzey çalışmalar yapmalarına ve farklı soru türlerinin farklı bilgi ve yanıt türlerini nasıl ortaya çıkardığını tanımlarına yardımcı olur.</p> <p>Sorular açık veya kapalı uçlu olabilir: Kapalı uçlu sorular <i>evet</i>, <i>hayır</i> veya <i>tek kelime</i> ile cevaplanabilir. Açık uçlu sorular bir açıklama gerektirir ve "<i>evet</i>" veya "<i>hayır</i>" veya <i>tek kelime</i> ile cevaplanamaz.</p> <p>Soruları kapalı veya açık uçlu olarak kategorize edin: Öğrenciler kapalı uçlu sorular bulur ve bunları K ile işaretler. Öğrenciler açık uçlu soruları bulur ve onları A ile işaretler.</p> <p>İki türdeki sorunun da değerini tartışın: Öğrenciler kapalı uçlu soruların avantaj ve dezavantajlarını belirler. Öğrenciler açık uçlu soruların avantaj ve dezavantajlarını belirler.</p> <p>Soruları bir türden diğerine değiştirin: Öğrenciler bir kapalı uçlu soruyu açık uçlu olarak değiştirirler. Öğrenciler bir açık uçlu soruyu kapalı uçlu olarak değiştirirler.</p>	<p>4. Sınıf Matematik 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Lise Doğa Bilimleri Lise Beşeri Bilimler</p>
<p>Soruları Önceliklendirin Önceliklendirme talimatları, öğrencileri öğretim hedeflerine ve öğrenci sorularını kullanma planına geri getirmelidir. Bu adım öğrencilerin yakınsak düşüncelerine yardımcı olur. Aşağıda "3" sayısı kullanılmasına rağmen, öğretmen ders için uygun öncelik sırasına göre soruların miktarına karar verebilir.</p> <p>Önceliklendirme talimatlarının örnekleri: Aşağıdaki niteliklere sahip 3 soru seçin...</p> <ul style="list-style-type: none">• en önemli olduğunu düşündüğünüz.• araştırmanızda size yardımcı olacak olan.• deneyiniz için kullanılabilir olan.• okumanız/yazmanız konusunda size rehberlik edecek olan• okurken cevaplandırılabilir olan.• problemi çözenize yardımcı olacak olan. <p>Öğrenciler, neden öncelikli soruları seçtiklerini ve öncelikli soruların soru listelerinin sırasına göre nerede olduğunu karşılıklı tartışmalı ve birbiriyle paylaşmalıdır.</p>	<p>4. Sınıf Matematik 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Lise Doğa Bilimleri Lise Beşeri Bilimler</p>
<p>Sonraki Adımları Ele Alın (İsteğe Bağlı) Sorular nasıl kullanılacak? Sonraki adımlar, öncelikli talimatlar ile uyumlu olmalıdır. Böylece, öğrencilerin sorularının nasıl kullanılacağı konusunda bir bağlam oluşturmasına yardımcı olur.</p>	<p>4. Sınıf Matematik Dersi 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Lise Doğa Bilimleri</p>
<p>Derin Düşünme (Refleksiyon) Öğrenciler şunlar üzerinde düşünmelidir:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ne öğrendiniz?• Öğrendiklerinizi nasıl kullanabilirsiniz? <p>Bu adım, öğrencilerin geliştirmiş olabilecekleri yeni düşünce tarzlarını öğrenmek ve soruları derin düşünmek için nasıl kullandıkları hakkında üstbilişsel olarak düşünmelerine yardımcı olur.</p>	<p>4. Sınıf Matematik Dersi 8. Sınıf Sosyal Bilgiler Lise Doğa Bilimleri Lise Beşeri Bilimler</p>

[Million Classrooms Campaign](#) (Milyon Sınıf Kampanyası) için cömert desteklerinden dolayı Sir John Templeton Vakfı'na teşekkür ederiz.

Kaynak: The Right Question institute www.rightquestion.org

